

ÖZ

İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY10712 Numarada Kayıtlı Şiir Mecmuasının Transkripsiyonlu Metni ve Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi'ne (MESTAP) Göre Tasnifi

ÜMMÜLBENİN VAROL

Bu çalışma İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY10712 numarada kayıtlı şiir mecmuasının transkripsiyonlu metni ve MESTAP'a göre tasnifinden oluşmaktadır.

Derleyicilerinin estetik beğenilerine göre seçtikleri şiirleri bir araya getirdikleri mecmualar, yalnızca bilinen şair ve manzumeleri değil, aynı zamanda edebiyat tarihinde yeterince tanınmamış ya da zamanla unutulmuş pek çok şair ve şiir örneğini de içermektedir. Müretteplerinin edebî zevkleri ve birikimleri doğrultusunda şekillenen bu mecmualar, yalnızca içerik bakımından değil, aynı zamanda kaleme alındıkları dönemin kültürel, dilsel ve edebî özelliklerini yansıtmaları açısından da klasik Türk edebiyatı araştırmaları için birincil kaynak niteliği taşımaktadır. Söz konusu mecmua da, diğer benzerleri gibi dönemin edebî, kültürel ve dilsel özelliklerine dair önemli veriler sunmaktadır.

Bu tezde incelenen mecmua, 15. ve 17. yüzyıllar arasında yaşamış şairlerin eserlerini içermektedir. XVII. yüzyılda tertip edildiği tahmin edilen ve toplam 71 varaktan oluşan mecmuada, 87 farklı şaire ait 634 şiir yer almaktadır. Bu şiirlerin 182'si Farsça, 452'si ise Türkçedir. Mecmuanın müellifi, katalog kayıtlarında Ahmed Vâlî olarak belirtilmiş olsa da, mecmua içerisinde bu ismi doğrulayacak herhangi bir bilgiye rastlanmamıştır. Kaynaklarda adı geçen tek Ahmed Vâlî'nin Yenipazarlı Ahmed Vâlî olduğu dikkate alındığında, müellifin bu kişi olma ihtimali oldukça düşüktür.

Bu mecmua, içerdiği şair sayısı ve kullanılan aruz kalıplarının çeşitliliği bakımından dikkate değer bir zenginlik göstermektedir. Özellikle 16. ve 17. yüzyıllarda yaşamış şairlerin ağırlıkta olduğu görülmekle birlikte, daha az bilinen veya klasik kaynaklarda adı geçmeyen bazı şairlere ait manzumeler de mecmuada yer almaktadır. Bu yönüyle mecmua, sadece edebî içerik bakımından değil, şiir anlayışı, şair tercihleri açısından da bir kaynak niteliğindedir.

Üzerinde çalıştığımız mecmuanın tez olarak hazırlanmasıyla MESTAP projesi kapsamında bilim dünyasına katkı sunulması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Klasik Türk edebiyatı, şiir mecmuaları, MESTAP

ABSTRACT

The Transcribed Text of the Poetry Mecmua Registered under NEKTY10712 at the Rare Works Library of Istanbul University and Its Classification According to the Systematic Classification Project of Poetry Mecmuas (MESTAP)

ÜMMÜLBENİN VAROL

This study comprises the transcribed text of the poetry mecmua registered under NEKTY10712 at the Rare Works Library of Istanbul University and its classification according to MESTAP.

Mecmuas, in which the compilers gathered the poems they selected according to their aesthetic tastes, contain not only known poets and verses, but also many poets and poems that were not sufficiently recognised in the history of literature or forgotten over time. These mecmuas, which were shaped in line with the literary tastes and knowledge of their editors, are primary sources for the study of classical Turkish literature not only in terms of content but also in terms of reflecting the cultural, linguistic and literary characteristics of the period in which they were written. Like its counterparts, the present mecmua provides important data on the literary, cultural and linguistic characteristics of the period.

The mecmua analysed in this thesis contains the works of poets who lived between the 15th and 17th centuries. The mecmua, which is estimated to have been organised in the XVIIth century and consists of a total of 71 leaves, contains 634 poems by 80 different poets. 182 of these poems are in Persian and 452 in Turkish. Although the author of the manuscript is stated as Ahmed Vâlî in the catalogue records, there is no information in the manuscript to confirm this name. Considering that the only Ahmed Vâlî mentioned in the sources is Ahmed Vâlî of Yenipazar, it is highly unlikely that the author is this person.

This collection shows a remarkable richness in terms of the number of poets it contains and the variety of aruz patterns used. Although it is seen that poets who lived in the 16th and 17th centuries are predominant, there are also verses of some poets who are less known or not mentioned in classical sources. In this respect, the collection is a source not only in terms of literary content but also in terms of poetry understanding and poet preferences.

It is aimed to contribute to the world of science within the scope of the MESTAP project with the preparation of the mecmua we are working on as a thesis.

Keywords: Classical Turkish literature, MESTAP, poetry collections

